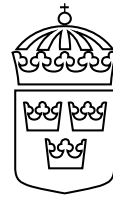

Regeringens proposition

2018/19:69

Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali

Prop.
2018/19:69

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 mars 2019

Margot Wallström

Ann Linde
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka till förfogande för deltagande i Förenta nationernas (FN) stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) till den 30 juni 2020, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut av FN:s säkerhetsråd. Insatsens mandat omfattar bland annat säkerhet, stabilitet och skydd av civila, stöd till den politiska dialog- och försoningsprocessen, stöd till att återupprätta statens överhöghet i hela landet, stöd till att skapa förutsättningar för humanitär bistånd samt stöd till parterna att uppfylla det fredsavtal som skrevs under den 15 maj och den 20 juni 2015. Det planerade svenska styrkebidraget kommer, tillsammans med en nationell stödenhet, att utgöra en del av Minusmas underrättelseenhet. Från och med 1 december 2019 kommer en avveckling av det nuvarande underrättelsebidraget och den svenska förläggningen i Timbuktu, Camp Nobel, att påbörjas. Under avvecklingen kommer styrkebidraget att utgöras av en avvecklingsstyrka innehållande bland annat förmågor för skydd och bevakning för att bidra med försvar av FN:s stora förläggning i Timbuktu. Bidraget kommer att stå till sektorchefens förfogande och lösa uppgifter inom ramen för befintliga förmågor och resurser. Parallellt ska fortsatta förberedelser genomföras för ett eventuellt nytt truppbidrag med basering i Gao. Dessutom är avsikten att även fortsättningsvis placera stabsofficerare vid relevanta staber. Regeringen bedömer att det svenska underrättelsebidraget till insatsen under normala omständigheter kommer att uppgå till ungefär 320 personer på plats fram till den 30 november 2019. Därefter kommer personalstyrkan att succesivt reduceras i takt med avvecklingen av Camp Nobel. Om behov

Prop. 2018/19:69 uppstår ska den totala styrkan tillfälligt kunna förstärkas till högst 470 personer. I propositionen redogör regeringen för situationen i Mali och för det internationella samfundets och Sveriges engagemang i landet. Regeringen redogör även för insatsens folkrättsliga mandat, det avsedda svenska deltagandet och sina målsättningar och överväganden för detta.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Ärendet och dess beredning	5
3	Situationen i Mali	6
4	Internationella samfundets och Sveriges engagemang i Mali	9
5	Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali, Minusma.....	12
6	Folkrättsligt mandat för insatsen	13
7	Målsättningen med fortsatt svenskt deltagande i Minusma.....	14
8	Det svenska militära bidraget till Minusma	17
9	Regeringens överväganden	18
10	Ekonomiska konsekvenser	20
	Förkortningar	21
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 mars 2019	23

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

Riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 470 personer till förfogande för deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) till den 30 juni 2020, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut av FN:s säkerhetsråd (avsnitt 9).

Den 5 juli 2012 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2056, som fastställde att situationen i Mali utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet.

Den 12 oktober 2012 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2071, som bland annat uppmanade det internationella samfundet att stödja Malis försvars- och säkerhetsstyrkor med utbildning och rådgivning.

Den 20 december 2012 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2085, som med stöd av kapitel VII i Förenta nationernas stadga (SÖ 1946:1, FN-stadgan) medgav etableringen av en afrikanskledd internationell stödsinsats i Mali, AFISMA (African-led International Support Mission to Mali) och bad FN:s generalsekreterare att upprätta en FN-närvaro i landet.

Den 17 januari 2013 beslutade Europeiska unionen (EU) att på basis av FN:s säkerhetsrådsresolution 2071 (2012) och efter inbjudan av Malis regering inrätta en militär insats för bidragande till utbildning av Malis försvarsmakt, European Union Training Mission (EUTM) Mali. Regeringen beslutade den 31 januari 2013 att Sverige skulle delta i EUTM Mali med högst 15 personer under högst 15 månader. Den 20 december 2018 beslutade regeringen att förlänga det svenska deltagandet i EUTM Mali till den 31 december 2019.

Den 25 april 2013 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2100, som med stöd av FN-stadgans kapitel VII inrättade en FN-ledd stabiliseringsinsats i Mali, Minusma (United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali). Den 1 juli 2013 integrerades AFISMA:s militära styrkor i FN-insatsen.

Den 3 maj 2013 skickade FN:s sekretariat en formell förfrågan till FN:s medlemsländer om styrkebidrag till FN-insatsen i Mali. Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) skickade en begäran om information den 16 december 2013 (Fö2013/2266/MFI) till Försvarsmakten där myndigheten uppmanades att redovisa sina förutsättningar att delta i Minusma. Försvarsmakten redovisade sitt svar den 24 januari 2014. Den 12 februari 2014 skickade FN:s sekretariat en formell förfrågan till Sverige om styrkebidrag till underrättelseenheten (All Sources Information Fusion Unit, ASIFU) i Minusma.

Den 13 mars 2014 fattade regeringen beslut om propositionen Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (prop. 2013/14:189). Den 12 juni 2014 gav riksdagen bifall till regeringens förslag (bet. 2013/14:UFöU2, rskr. 2013/14:335).

Den 25 juni 2014 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2164, som förlängde Minusmas mandat med ett år till den 30 juni 2015.

Den 11 september 2014 fattade regeringen beslut om att ingå ett samförståndsavtal med FN avseende ett svenskt styrkebidrag till Minusma. Avtalet undertecknades av utrikesministern den 25 september 2014.

Eftersom FN meddelat begränsad förmåga att förse den svenska styrkan med förläggning, fattade Försvarsmakten beslut om nyttjande av nationella ingenjörresurser för detta ändamål. Försvarsmakten påbörjade i oktober 2014 etablering och byggnation av den svenska förläggningen Camp Nobel i närheten av Timbuktus flygplats. Förläggningen, med

kapacitet för cirka 300 personer, färdigställdes under våren 2015. Den 12 mars 2015 fattade regeringen beslut om propositionen Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (prop. 2014/15:68). Den 6 maj 2015 gav riksdagen bifall till regeringens förslag (bet. 2014/15:UFöU3, rskr. 2014/15:184).

Den 29 juni 2015 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2227, som förlängde Minusmas mandat med ett år till den 30 juni 2016. Den 17 mars 2016 fattade regeringen beslut om propositionen Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (prop. 2015/16:119). Den 18 maj 2016 gav riksdagen bifall till regeringens förslag (bet. 2015/16:UFöU3, rskr. 2015/16:231).

Den 29 juni 2016 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2295, som förlängde Minusmas mandat med ett år till den 30 juni 2017. Den 30 mars 2017 fattade regeringen beslut om propositionen Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (prop. 2016/17:128). Den 8 juni 2017 gav riksdagen bifall till regeringens förslag (bet. 2016/17:UFöU3, rskr. 2016/17:310).

Den 29 juni 2017 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2364, som förlängde Minusmas mandat med ett år till den 30 juni 2018. Den 15 mars 2018 fattade regeringen beslut om propositionen Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (prop. 2017/18:180). Den 14 juni 2018 gav riksdagen bifall till regeringens förslag (bet. 2017/18:UFöU4, rskr. 2017/18:395).

Den 28 juni 2018 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2423, som förlängde Minusmas mandat med ett år till den 30 juni 2019.

3 Situationen i Mali

Mali är ett av världens fattigaste länder. Sedan årtionden råder ett spänt förhållande inom Mali mellan å ena sidan folkgrupperna i den södra delen av landet, som traditionellt dominerar det politiska och ekonomiska livet, och å andra sidan olika minoritetsfolk i norr, bland annat tuareger. Periodvis har motsättningarna övergått i väpnad konflikt. Under senare år har därtill en ökning av kriminella aktiviteter, såsom illegal handel med vapen, droger och människor samt kidnappningar och terroristaktiviteter, skett i Mali och i Sahelregionen.

I januari 2012 uppstod en säkerhetskras i Mali, då en sekulär tuaregrupp, Nationella rörelsen för Azawads befrielse, MNLA, tog till vapen mot Malis försvarsmakt. Detta väpnade uppror hade syftet att ta kontrollen över ett geografiskt område i norra Mali kallat Azawad, vilket motsvarar cirka 60 procent av landets territorium. MNLA utmanövrades efter några månader av olika väpnade extremistgrupper och kriminella grupper lierade med al-Qaida i islamiska Maghreb, AQIM. Dessa väpnade extremistgrupper kom att från sommaren 2012 kontrollera två tredjedelar av Malis territorium där de införde strikta sharia-lagar och bland annat utdömde kroppsstraff för vad de såg som brott mot islams lagar, med allvarliga konsekvenser för individens mänskliga rättigheter som följd.

I protest mot regeringens oförmåga att hantera det väpnade upproret i norr och arméns bristfälliga resurser genomförde en grupp armésoldater en militärkupp den 22 mars 2012. Den 6 april 2012 slöts ett ramverksavtal mellan kuppmaakarna och Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap, ECOWAS (Economic Community of West African States), som ledde till att kuppmaakarna trädde tillbaka och en ny regering ledd av parlamentets talman tillträdde.

I januari 2013 inledde väpnade extremistgrupper i norra Mali en offensiv söderut mot huvudstaden Bamako. Malis regering begärde och fick militärt stöd av Frankrike, vilket möjliggjorde för maliska regeringsstyrkor att återta kontrollen över merparten av landet. I slutet av 2014 förvärrades säkerhetsläget i norra Mali med attacker och mindre incidenter på flera platser.

Sommaren 2014 inleddes en förhandlingsprocess under ledning av Algeriets utrikesminister. Ett fredsavtal undertecknades den 15 maj 2015 av Malis regering samt regeringstroga grupper (inom den koalition som benämns Plattformen) och den 20 juni 2015 också av de grupper som stridit för ökat självstyre i norra Mali (den så kallade koordinationen eller CMA – Coordination des mouvements de l’Azawad). Representanter för såväl Minusma som EU och Afrikanska unionen (AU) fanns på plats när förhandlingarna pågick. Sedan fredsavtalets undertecknande har flera territoriellt motiverade rebellgrupper brutit mot avtalet. Minusma har spelat en viktig roll i att hantera de säkerhetshot som uppstått.

Fredsavtalet innebar inte ett slut på den politiska processen utan utgör en grund för det fortsatta arbetet med att långsiktigt bygga fred och skapa stabilitet och utveckling i Mali. Fredsavtalet omfattar frågor som rör decentralisering, institutionella frågor, försvar och säkerhet, ekonomisk utveckling och försoning. I samband med undertecknandet av fredsavtalet i juni 2015 inrättades även en uppföljningskommitté (Comité de Suivi de l’Accord), under ledning av Algeriet. Den initiala tanken var att man under en interimperiod om 24 månader skulle genomföra vissa grundläggande åtaganden i fredsavtalet. Interimperioden löpte ut under sommaren 2017 utan att en majoritet av interimåtgärderna hade genomförts. Samtidigt som framstegen i genomförandet av fredsavtalet har varit begränsade, antogs i början av 2018 bland annat en ny förvaltningslag för att kunna reglera fredsavtalets decentraliseringsåtaganden, liksom en vägkarta för fredsavtalets genomförande. Premiärminister Maïga besökte staden Kidal i mars 2018, det första högnivåbesöket till den nordliga regionen sedan 2014. Under andra halvan av 2018 tappade fredsprocessen dock åter fart, delvis till följd av förberedelserna och genomförandet av presidentvalet i augusti 2018. I presidentvalet blev sittande president Ibrahim Boubacar Keïta omvald efter en andra valomgång. Valet genomfördes utan omfattande säkerhetsincidenter, men med rapporter om lokala våldsamheter, valfusk samt många stängda vallokaler i framför allt landets centrala delar. Premiärminister Soumeylou Boubeye Maïga fick efter valet fortsatt förtroende av president Keïta. De parlamentsval som skulle ha hållits under andra halvan av 2018 har skjutits upp till försommaren 2019.

Som en del i genomförandet av fredsavtalet har en DDR-process (avväpning, demobilisering och återintegrering) med stöd av Minusma påbörjats i Mali. I slutet av 2018 genomgick i storleksordningen 1400 ex-kombattanter delar av en DDR-process och inriktningen är att DDR-

processen fortsätter under 2019. Ett flertal aspekter kring DDR-processens genomförande är fortfarande inte utlösta. Samtidigt kvarstår genomförandet av en rad politiska och institutionella reformer, inklusive sådana kopplade till decentralisering som är en av fredsprocessens nyckelfrågor. Vidare är kvinnors deltagande i genomförandet av fredsavtalet högst begränsat. Nyligen etablerades en arbetsgrupp, på initiativ av Minusma, för att främja kvinnors deltagande i processen.

Det internationella samfundet (inklusive FN, AU och EU) stöttar genomförandet av fredsavtalet. Det bristfälliga genomförandet av avtalet resulterade under hösten 2018 i en ökad press från det internationella samfundet på parterna, vilket också återspeglas i FN:s säkerhetsrådsresolution 2423. I enlighet med resolution 2423 har en fredspakt skrivits under mellan Malis regering och FN, den 15 oktober 2018. Grupperingarna CMA och Plattformen har anslutit sig till fredspakten.

FN:s säkerhetsråd antog den 5 september 2017 enhälligt resolution 2374 (2017) som inrättar en sanktionsregim avseende Mali. Sanktionsregimen omfattar reseförbud och frysning av tillgångar mot individer och enheter som hotar fred, säkerhet och stabilitet i landet. Sanktionsregimen ska verka till stöd för fredsavtalet från 2015, som föreskriver att säkerhetsrådet kan besluta om sanktioner mot dem som undergräver avtalets genomförande. Inga personer eller enheter listades dock för sådana åtgärder i samband med detta. Sanktionsregimen har genom resolution 2432 (2018) förlängts till och med 31 augusti 2019. Den 20 december 2018 beslutade FN:s sanktionskommitté för Mali att lista tre personer för riktade restriktiva åtgärder i form av reserestriktioner. Sverige hade ordförandeskapet för kommittén fram till och med december 2018.

Säkerhetsläget är fortsatt allvarligt i Mali, framför allt i landets centrala delar, där även interkommunitära konflikter är ett betydande inslag. I takt med att islamistiska våldsbejakande gruppers närvaro blivit mer påtaglig i flera områden, har flera hundra skolor stängts sedan 2016. Sedan en längre tid har AQIM etablerat sig bland annat i de norra delarna av Mali. År 2017 bildades gruppen Jama'a Nusrat ul-Islam wa al-Muslimin' (JNIM), där bland annat AQIM ingår. JNIM har tagit på sig flertalet attacker i Sahel inklusive i Mali. I centrala Mali har flera nya grupper bildats under de senaste åren, varav vissa lierat sig med Da'esh. I närregionen har man sett en ökad spridning av terroristgrupper. Regelbundet sker terroristattentat riktade mot civila såväl som mot den internationella närvaron och Malis armé. I juni 2018 attackerades högkvarteret för den regionala G5 Sahelstyrkan i Sévaré. Islamistiska våldsbejakande grupper har utvecklat sin förmåga att utföra avancerade attacker, vilka i ökande utsträckning riktas mot Minusma. I slutet av december 2018 hade 177 Minusma -anställda dött i Mali sedan insatsen formellt inrättades den 25 april 2013, varav 106 som resultat av medveten våldsamt handling. De förband som drabbats av förluster har i stor utsträckning haft brister i skydd, utrustning och utbildning.

Utvecklingen i Mali har regionala implikationer, där exempelvis det försämrade säkerhetsläget i centrala delar har lett till spridningseffekter till Niger och Burkina Faso. Problem i Mali som relaterar till bland annat irreguljär migration samt till organiserad brottslighet har konsekvenser inte bara för länderna i regionen utan även för Europa.

Kränkningar av de mänskliga rättigheterna kopplade till konflikten rapporteras med regelbundenhet. Det handlar bland annat om laglöshet, utomrättsliga avrättningar, tortyr eller annan förnedrande behandling, sexuellt våld, godtyckliga frihetsberövanden och rekrytering av barnsoldater. Straffriheten är utbredd. Problem till följd av låg och i vissa fall obefintlig statlig närvaro i de centrala och norra delarna av landet har blivit mer påtagliga och utgör en utmaning även för rättsstatens principer i Mali.

De humanitära behoven i Mali och Sahelregionen är fortsatt omfattande, vilket bland annat beror på klimatförändringar. De regelbundna torrperioderna i Sahel har de senaste åren återkommit med allt tätare intervaller, vilket bidragit till att lokalbefolkningens återhämtningsförmåga försvagats. Kronisk fattigdom, samhällets allmänna sårbarhet och framför allt den pågående konflikten förvärrar den humanitära situationen. Det internationella samfundet har inte kunnat möta behoven av humanitära insatser.

Enligt FN är i dag 5,2 miljoner människor i Mali i behov av humanitärt stöd. Undernäringen är utbredd och 2,5 miljoner människor är i behov av tryggad livsmedelsförsörjning. Konfliktdrabbade regioner är särskilt utsatta och problem med humanitärt tillträde kvarstår.

Vid sidan av livsmedel är behoven av bland annat skydd, sanitet och vatten stora. Konflikten i Mali har även bidragit till omfattande flyktingrörelser inom och mellan länderna i regionen vilket har skapat ytterligare humanitära behov. Regionerna Timbuktu, Mopti, Gao och Kidal tillhör de som är särskilt utsatta.

4 Internationella samfundets och Sveriges engagemang i Mali

Det internationella samfundets engagemang i Mali gick in i en ny, mer omfattande fas år 2012 i samband med det väpnade upproret. Sedan dess har FN och EU genomfört en rad åtgärder och upprättat flera insatser för att motverka att säkerhetssituationen och den humanitära situationen förvärras.

När väpnade extremistgrupper i början av januari 2013 började rycka fram söderut mot huvudstaden Bamako, vände sig Malis regering till Frankrike med en begäran om militärt stöd. Den 11 januari 2013 inleddes en fransk militär insats, under beteckningen Operation Serval, i syfte att hejda de väpnade extremistgruppernas framryckning och stödjade Malis säkerhetsstyrkor. Parallellt påskyndade AU och ECOWAS utstationeringen av AFISMA till Mali och insatsens numerär ökades till drygt 6 000 soldater.

Under mars 2013 uttryckte såväl AU och ECOWAS som Malis regering stöd för omvandlingen av AFISMA till en FN-insats för att stabilisera Mali. Den 25 april 2013 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2100, som med stöd av FN-stadgans kapitel VII inrättade en FN-ledd stabiliseringsinsats i Mali, Minusma.

Under 2014 ersattes Operation Serval, som var begränsad till Mali, av den regionala franska insatsen Operation Barkhane, som är inriktad på terroristbekämpning i Sahel. Den franska styrkan har mandat att, efter begäran av FN:s generalsekreterare ingripa till stöd för Minusma när insatsen är under överhängande, allvarligt hot.

EU och dess medlemsstater spelade en aktiv roll i hanteringen av krisen i Mali. Sedan 2013 har EU en särskild representant (EUSR) för Sahel med i första hand ett särskilt fokus på situationen i Mali och den regionala dimensionen av krisen i landet. Nuvarande EUSR är Angel Losada. På biståndsområdet har Europeiska kommissionen avsatt stöd inom ramen för den elfte europeiska utvecklingsfonden (EDF 11) motsvarande 615 miljoner euro under perioden 2014–2020. Inom ramen för EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika har 196,6 miljoner euro allokaterats till projekt som syftar till att hantera grundorsakerna i Mali till irreguljär migration.

Efter önskemål från Malis regering och efter en begäran från FN:s säkerhetsråd upprättades EUTM Mali den 17 januari 2013 (rådsbeslut 2013/34/GUSP). Insatsen inleddes den 18 februari 2013 (rådsbeslut 2013/87/GUSP). Till uppgifterna hör att bistå med rådgivning och stöd till Malis försvarsledning och att tillhandahålla utbildning för den maliska försvarsmakten. Syftet är att stärka den operativa förmågan och samtidigt bidra till respekten för mänskliga rättigheter, rättsstatens principer, internationell humanitär rätt och skydd av civila, särskilt kvinnor och barn, samt stärka den civila kontrollen över försvarsmakten. Insatsen har förlängts tre gånger, senast i maj 2018 då insatsens mandat förlängdes fram till den 18 maj 2020. EUTM Mali består av cirka 600 personer och verksamheten sträcker sig till floden Nigers krök, inbegripet Gao och Timbuktu. EUTM Mali ska inte vara inblandat i stridsoperationer.

Regeringen beslutade den 31 januari 2013 att Sverige ska bidra till EUTM Mali med högst 15 personer. Sverige har därefter årligen deltagit med personal till insatsen och den 20 december 2018 beslutade regeringen att förlänga det svenska deltagandet i EUTM Mali till den 31 december 2019.

EU, i samverkan med Malis regering och Minusma, identifierade också behovet av en civil rådgivningsinsats riktad mot säkerhetssektorn. Följaktligen etablerades EUCAP Sahel Mali den 15 april 2014 (rådsbeslut 2014/219/GUSP). Efter en uppbyggnadsfas blev insatsen operativ den 19 januari 2015 (rådsbeslut 2015/76/GUSP). Den 21 februari 2019 beslutade EU om en förlängning av insatsen till och med den 14 januari 2021 (rådsbeslut (GUSP) 2019/312). Insatsen fokuserar på högre ledning av polisen, gendarmeriet och nationalgardet genom rådgivning och utbildning. EUCAP Sahel Mali har som mål att möjliggöra för de maliska myndigheterna att återupprätta och bibehålla den konstitutionella och demokratiska ordningen samt förutsättningarna för en varaktig fred i Mali och att återupprätta och bibehålla statens auktoritet och legitimitet på hela det maliska territoriet genom en effektiv reform av dess förvaltning. Till stöd för återupprättandet av statsmakten i Mali, i nära samarbete med andra internationella aktörer, särskilt Minusma, ska EUCAP Sahel Mali bistå och ge råd till de interna säkerhetsstyrkorna för genomförandet av säkerhetsreformer. Sverige har sedan 2015 bidragit med experter till insatsen. EUCAP Sahel Mali fungerar som ett komplement till den

polisära verksamheten inom Minusma, där FN-insatsen bland annat ansvarar för polisär grundutbildning och genomförande av reformer. Polismyndigheten bidrar även med personal till Minusma.

Inom ramen för det samarbete, benämnt G5, som Sahelländerna Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger och Tchad etablerade 2014, fattades 2017 beslut om att inrätta en gemensam säkerhetsstyrka (G5 Sahel Joint Force) i syfte att bekämpa terrorism, transnationell organiserad brottslighet och trafficking i regionen. Styrkan har alltså inte nått full operationell kapacitet. Det finns uppgifter om att malisk militär personal som utgjorde del av styrkan ska ha begått kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Den 16 januari 2013 inledde Internationella brottmålsdomstolen (ICC:s) åklagare, efter hänskjutande av Malis regering, en förundersökning om krigsförbrytelser som påstods ha begåtts på Malis territorium sedan januari 2012. En person begärdes häktad och överfördes till domstolen i Haag den 26 september 2015 och dömdes den 27 september 2016 till nio år i fängelse för krigsförbrytelse genom uppsåtligt riktade angrepp mot religiösa monument och byggnader i Timbuktu. Den 21 mars 2013 beslutade FN:s råd för mänskliga rättigheter att utse en oberoende expert med uppdrag att stödja Malis regering i dess ansträngningar för att främja och skydda mänskliga rättigheter i landet. Mandatet har därefter förlängts vid fem tillfällen, varav det senaste den 5 april 2018.

I enlighet med fredsavtalet har FN etablerat en internationell undersökningskommission för Mali. FN:s generalsekreterare utnämnde den 19 januari 2018 medlemmarna i kommissionen och ambassadör Lena Sundh till kommissionens ordförande. Kommissionen ska utreda allvarliga brott mot humanitär rätt och mänskliga rättigheter i Mali sedan januari 2012. Kommissionen har etablerat ett sekretariat i Bamako.

FN lanserade 2013 en integrerad strategi för Sahel (UNISS) som ett ramverk för FN:s och det internationella samfundets verksamhet i regionen. I syfte att ytterligare stärka insatserna i regionen utarbetade FN under 2018 en särskild stödplan för Sahel och FN:s generalsekreterare utsåg en särskild rådgivare för Sahel, Ibrahim Thiaw.

Sverige har ett mångsidigt engagemang i Mali, och det svenska bidraget till Minusma bör ses i denna kontext.

Den 11 april 2013 beslutade regeringen att återuppta det bilaterala utvecklingssamarbetet med Malis regering och myndigheter, efter att detta avbrutits till följd av militärkuppen. Stödet till icke-statliga organisationer och det omfattande humanitära stödet till Malis befolkning berördes aldrig av avbrottet.

I juni 2016 antog regeringen en ny strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Mali för åren 2016–2020. Strategin omfattar sammantaget 1 200 miljoner kronor för perioden, varav 1 180 miljoner kronor avser Sidans verksamhet och 20 miljoner kronor avser Folke Bernadotteakademins verksamhet. Insatserna kan indelas i tre huvudkategorier: 1) stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter; 2) mänsklig säkerhet och frihet från våld; och 3) förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer. Ett genomgripande tema är rättighetsperspektivet. Kvinnor och barn utgör särskilda målgrupper. Folke Bernadotteakademins insatser fokuserar på

ökad mänsklig säkerhet i Mali. Genomförandet av strategin ska vara föremål för en halvtidsöversyn under 2019.

I december 2017 beslutade Sida att ge ett treårigt bidrag om 35 miljoner kronor till Minusmas förvaltningsfond för fred och säkerhet i Mali. Syftet med insatsen är att bidra till stärkta freds- och försoningsmekanismer på nationell och lokal nivå samt stärkt inflytande och deltagande för kvinnor i fredsprocesser och i freds- och statsbyggande. Dessutom reserverades 1 miljon kronor för att stärka Minusmas kapacitet för hantering av jämställdhetsperspektivet inom ramen för fondens aktiviteter. Insatsen är en viktig komponent för att skapa samverkan och synergier mellan utveckling och säkerhet. Sverige verkar för kvinnors inkludering i fredsprocessen i Mali och gjorde så bland annat inom ramen för medlemskapet i FN:s säkerhetsråd 2017–2018.

I juni 2018 beslutade regeringen att tillföra 400 miljoner kronor till den regionala strategin för utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara med fokus på initiativ som rör klimat och säkerhet i Sahel.

Den initiala, humanitära allokeringen för Mali från Sida uppgår till 50 miljoner kronor år 2019, samt 10,5 miljoner kronor i nya strategiska fleråriga stöd. Sida gör löpande humanitära analyser av läget i landet och beloppet kan komma att öka under året. Stödet går till insatser inom bland annat livsmedelsassistans, hälsa, nutrition, vatten och sanitet, skydd och utbildning. Det svenska stödet kanaliseras bland annat genom flera FN-organ på plats i landet, samt Internationella rödakorskommittén ICRC och internationella organisationer såsom IRC (International Rescue Committee) och NRC (Norwegian Refugee Committee). Därutöver ställs expertpersonal till förfogande genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. År 2018 var Sverige en av de största bilaterala givarna till Mali med ett humanitärt bistånd via Sida om 78,95 miljoner kronor. Sverige bidrog därutöver med humanitärt stöd genom flerårigt icke-öronmärkt kärnstöd till bl.a. FN:s katastroffond (CERF) och andra FN-organ aktiva i Mali såsom FN:s livsmedelsprogram WFP (World Food Programme) som även tillför omfattande medel via de insatser som är kopplade till UNISS och FN:s stödplan för Sahel.

5 Föreanta nationernas stabiliseringsinsats i Mali, Minusma

Med fastställande av att situationen i Mali utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet antog FN:s säkerhetsråd den 25 april 2013 resolution 2100, med stöd av FN-stadgans kapitel VII. Därmed upprättades en integrerad multidimensionell stabiliseringsinsats i Mali, Minusma, för en period om inledningsvis tolv månader.

Den 1 juli 2013 övertog Minusma ansvaret från AU-insatsen AFISMA. Den militära personal och de poliser i AFISMA som då var utgrupperade i Mali integrerades i FN-insatsen.

Minusmas mandat har sedan 2013 förlängts varje år, senast den 28 juni 2018 då säkerhetsrådsresolution 2423 förlängde mandatet till den 30 juni 2019.

Insatsens styrka får uppgå till högst 13 289 militär personal och 1 920 poliser. Dessutom får ytterligare civil personal ingå i insatsen i den utsträckning som FN bedömer nödvändig för att lösa uppgifterna i mandatet.

Minusma har enligt resolution 2423 (2018) följande huvudsakliga uppgifter: stödja genomförandet av fredsavtalet, stödja den politiska dialogen och nationell försoning, skydda civila och stödja stabilisering av landet, inklusive mot asymmetriska hot, motverka asymmetriska hot och aktivt skydda Minusmas mandat, skydda FN-personal, främja och skydda mänskliga rättigheter, samt stödja humanitär biståndsverksamhet. Insatsen har dessutom rätt att ge stöd inom följande områden: stabiliseringsprojekt, hantering och desarmering av vapen och ammunition, bevarande av Malis kulturarv, samt till sanktionskommitté 1267/1989/2253 Isil (Da'esh) och Al-Qaida.

I februari 2017 beslutade G5 Sahel (Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger och Tchad) att verkställa det tidigare fattade beslutet om en gemensam regional styrka. Upprättandet av styrkan välkomnades i FN:s säkerhetsrådsresolution 2359 i juni 2017, och den 8 december 2017 antogs resolution 2391 om stöd från Minusma till G5 Sahelstyrkan. Av resolutionen framgår att Minusma kan stötta den gemensamma styrkan inom vissa områden, så som med bränsle, vatten och medicinsk evakuering – så länge stödet inte påverkar Minusmas egen förmåga och kapacitet negativt.

Sedan den 15 januari 2016 leds Minusma av FN:s generalsekreterares särskilda representant Mahamat Saleh Annadif från Tchad. Den svenska generallöjtnanten Dennis Gyllensporre är sedan oktober 2018 styrkechef i insatsen. Sedan januari 2018 är brigadgeneral Stefan Andersson chef för Sektor Väst med basering i Timbuktu.

I januari 2019 uppgick den militära personalen i insatsen till ungefär 11 632, medan antalet poliser var 1767 och antalet övriga civila anställda ungefär 1 400 (internationella och lokalanställda). Insatsen är huvudsakligen utgrupperad i Bamako och i norra Mali. Högkvarteret för insatsen, med både civil och militär ledning, ligger i Bamako och sektorshögkvarter finns i Timbuktu, Gao och Kidal. Ett regionalt kontor finns i Mopti.

6 Folkrättsligt mandat för insatsen

Genom resolution 2100 (2013) fastställde FN:s säkerhetsråd att situationen i Mali utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet och beslutade, med stöd av kapitel VII i FN-stadgan, att upprätta Minusma. Insatsen har förlängts genom resolutionerna 2164 (2014), 2227 (2015), 2295 (2016), 2364 (2017) samt senast genom resolution 2423 (2018), då den förlängdes till den 30 juni 2019. Det finns även en inbjudan till FN av Malis regering som utgör ytterligare en folkrättslig grund för insatsen.

En förutsättning för att det ska finnas ett fullgott folkrättsligt mandat också efter den 30 juni 2019 är att FN:s säkerhetsråd förlänger Minusma efter detta datum.

I resolution 2423 (2018) bemyndigas Minusma att vidta alla nödvändiga åtgärder i enlighet med sin förmåga och inom sitt geografiska insatsområde för att utföra insatsens uppgifter. Rätten för Minusma att använda våld grundas ytterst på säkerhetsrådets mandat i enlighet med FN-stadgans kapitel VII och måste stå i överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna samt i tillämpliga fall den internationella humanitära rätten. Rätten till våldsanvändning har preciserats i insatsregler som innebär att styrkan under vissa omständigheter kan tillgripa våldsmedel som går utöver traditionellt självförsvar.

7 Målsättningen med fortsatt svenskt deltagande i Minusma

Utredningen om Sveriges samlade engagemang i Afghanistan under perioden 2002–2014 (SOU 2017:16) pekade bl.a. på vikten av nationella mål i internationella insatser för att möjliggöra löpande uppföljning.

Regeringen har i skrivelsen Sveriges samlade politik för internationell civil och militär krishantering (skr. 2016/17:196 s. 29) behandlat målformuleringar och konstaterat att nationella mål för internationella fredsbevarande insatser måste vara förenliga med det mandat som insatserna har och att det är av stor vikt att eventuella nationella målsättningar inte konkurrerar med insatsens samlade målsättningar.

Det svenska deltagandet i Minusma innefattar politiska, strategiska, operativa och taktiska målsättningar. Det övergripande målet med Sveriges deltagande i insatsen är att bidra till att uppfylla Minusmas mandat enligt säkerhetsrådsresolution 2423 (2018) och därigenom bidra till förbättrad säkerhet i Mali, bland annat genom att Malis regering återfår kontroll över hela territoriet, samt att understödja långsiktigt hållbara politiska lösningar på krisen i landet. Det är också troligt att en förbättrad situation i Mali skulle få positiva effekter för situationen beträffande säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter i hela Sahelregionen. Problem i Mali som relaterar till bland annat irreguljär migration samt till organiserad brottslighet har konsekvenser inte bara för länderna i regionen, utan även för Europa.

I en politiskt och ekonomiskt turbulent period i Mali kan det vara svårt att mer detaljerat mäta effekten på utvecklingen i landet av Minusmas närvaro och det svenska bidragets insatser.

På insatsnivå ska det svenska militära bidraget leverera relevanta och efterfrågade underrättelseprodukter till insatsens underrättelseenhet och ledning. Sveriges förbandsdeltagande bidrar därmed till en fortsatt utveckling av Minusmas och FN:s förmåga att framarbete och nyttja underrättelseförmågor i sina operationer. Det svenska förbandet ska också bidra till stabilitet i operationsområdet genom patrullering och närvaro. Det svenska bidraget baseras på ett folkrättsligt mandat och bidrar till

försvaret av mänskliga rättigheter. Bidraget till Minusma är en komponent i det bredare svenska stödet till och engagemanget i Mali och Sahelregionen som syftar till långsiktig stabilitet och utveckling. Detta sker bilateralt samt genom EU, FN och andra internationella organisationer.

Genom att delta i FN:s stabiliseringsinsats i Mali utgör Sverige en solidarisk samarbetspartner i arbetet för att öka säkerheten, förebygga konflikter, samt skapa förutsättningar för hållbar stabilitet och utveckling i Mali såväl som i Sahelregionen. Mätbara nationella målsättningar för det svenska militära bidraget till Minusma inkluderar följande:

- Sveriges styrkebidrag till Minusma har det övergripande målet att bidra till att uppfylla Minusmas mandat enligt säkerhetsrådets resolution och därigenom bidra till förbättrad säkerhet i Mali och långsiktig fred. Sverige ska bidra till stabilitet inom operationsområdet. Ett konkret mål är att det svenska förbandet ska leverera efterfrågade underrättelseprodukter till Minusmas ledning för att möjliggöra uppfyllandet av Minusmas mandat och på så vis bidra med en ökad förståelse för nyttjandet av underrättelsebehov i FN:s militära insatser. Det svenska militära bidraget har under rapporteringsperioden bland annat bidragit till stabilitet i operationsområdet genom patrullering och närvaro samt levererat relevanta och efterfrågade underrättelseprodukter till insatsens underrättelseenhet och ledning.
- Sverige ska bidra till underrättelseförmågeutvecklingen inom FN i stort. Under rapporteringsperioden har det svenska militära bidraget varit en drivande del för utvecklingen av underrättelseverksamhet inom FN:s fredsfrämjande insatser och har bland annat bidragit med framtagandet av FN:s underrättelsehandbok.
- Sverige ska när så är möjligt och med tillgängliga resurser stödja förband från andra truppbidragarländer att stärka sin kompetens och på så sätt ha större möjligheter att bidra till Minusmas mandatuppfyllnad och skydd av civila samt sig själva. Under rapporteringsperioden har det svenska militära bidraget stött förband från andra truppbidragarländer att stärka sin kompetens.
- Sverige ska som deltagare i insatsen stödja och påskynda ansträngningarna att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 från år 2000, med efterföljande resolutioner, om kvinnor, fred och säkerhet. Resolutionens åtaganden ska genomsyra det svenska förbandets verksamhet och Sverige ska säkerställa att all svensk personal som ingår i det svenska bidraget är utbildade och har kunskap i praktisk tillämpning av resolution 1325. All svensk personal som ingått i det svenska bidraget under rapporteringsperioden har varit utbildade och haft kunskap i praktisk tillämpning av resolution 1325.
- Sveriges målsättning med deltagande i Minusma är att Försvarmakten ska fördjupa sin kunskap om och erfarenhet av FN:s fredsfrämjande verksamhet, för att när tillfälle ges kunna lämna ytterligare styrkebidrag till FN om behov finns och

efterfrågad förmåga finns tillgänglig, samt bidra till att bygga förmågan hos våra nationella krigsförband och staber genom att skapa möjligheter att utveckla personal genom erfarenheter i en internationell kontext.

Genom den feministiska utrikespolitiken arbetar Sverige för att stärka kvinnors och flickors inflytande och egenmakt samt åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Kvinnors deltagande i fredsprocesser samt i freds- och statsbyggande är en förutsättning för hållbar fred och säkerhet. FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och dess efterföljande resolutioner utgör en viktig del i Minusmas verksamhet och genomförandet av dess mandat. Sverige ska därtill säkerställa att all personal som ingår i det svenska bidraget är utbildad och har kunskap i praktisk tillämpning av resolution 1325.

Sverige är en solidarisk samarbetspartner i FN och dess fredsfrämjande verksamhet, och deltagandet i Minusma är ett uttryck för detta engagemang. På så sätt bidrar Sverige till arbetet för en ökad säkerhet, förebyggandet av konflikter samt för att skapa förutsättningar för hållbar fattigdomsbekämpning och utveckling. Detta engagemang går hand i hand med Sveriges övriga stöd till FN-sekretariatet samt organisationens fonder och program som är aktiva i Sahelregionen.

Försvarsmakten har militärstrategiska och militärtekniska mål med deltagandet i Minusma. Deltagandet i Minusma ska bidra till att utveckla förmågan hos våra nationella krigsförband att samverka i en internationell kontext. Genom deltagandet i multinationella insatser främjas svensk militär personals interoperabilitet och förståelse för kunskaper om metoder, procedurer och arbetssätt. Detta är tillsammans med erfarenheten av att delta i skarp operativ verksamhet svårt att uppnå endast genom övnings- och träningsverksamhet i en nationell kontext och utgör en viktig och värdefull erfarenhet för Försvarsmakten.

FN utvärderar kontinuerligt insatsen genom generalsekreterarens kvartalsvisa rapporter samt strategiska översyner. Regeringen och Försvarsmakten analyserar löpande det svenska bidraget och dess verksamhet. Rapportering och analys från ambassaden i Bamako av de politiska, militära och humanitära förhållandena i landet vägs också in i regeringens sammanvägda överväganden kring det svenska bidraget. Det svenska förbandsbidraget utgör en liten del av FN-insatsen, vilket bidrar till metodologiska svårigheter vid utvärdering av bidraget. Möjligheten att mäta det svenska bidragets effekt på leveransen av Minusmas mandat samt säkerhetsutvecklingen i Mali och genomförandet av fredsavtalet är begränsat, vilket måste tas i beaktande vid utvärderingar. Regeringen avser att återkomma till riksdagen och regelbundet rapportera om insatsen.

Regeringen avser också att återkomma till riksdagen om målsättningen med ett eventuellt nytt truppbidrag.

8 Det svenska militära bidraget till Minusma

Prop. 2018/19:69

Det svenska bidraget till Minusma föreslås fortsatt utgöra en del av insatsens samlade underrättelsestruktur. I det svenska förbandet ingår även en nationell stödenhet med bland annat en kvalificerad sjukvårdskomponent, analysfunktioner samt personal för drift och underhåll av basen och dess struktur. Avsikten är dessutom att även fortsättningsvis placera stabsofficerare vid relevanta staber.

Huvuduppgiften för det svenska förbandet är att till stöd för genomförandet av Minusmas mandat bidra till insatsens underrättelseenhet. Inom ramen för tillgängliga resurser och förmågor ska det svenska förbandet dessutom bidra till upprätthållandet av insatsens mandat i enlighet med säkerhetsrådets resolution 2423 (2018).

Det svenska underrättelsebidraget förutses fram till 30 november 2019 under normala omständigheter uppgå till cirka 320 personer på plats. Därefter kommer personalstyrkan att successivt reduceras i takt med avvecklingen av Camp Nobel.

Det svenska underrättelsebidraget är stationerat i Timbuktu, huvudort i Minusmas västra sektor. Emellertid kan det svenska styrkebidraget användas i hela Minusmas insatsområde.

Styrkan ska med kort varsel kunna förstärkas tillfälligt för räddnings-, evakuerings- och förstärkningsinsatser vid försämrat säkerhetsläge eller förbandsrotationer. Sammantaget ska det svenska bidraget kunna uppgå till högst 470 personer.

Sverige kommer att fortsätta bidra med att förstärka skyddet av Camp Nobel och FN:s stora förläggning i Sektor Väst med en varningsradar så länge ett svenskt truppbidrag finns på plats.

Hotbilden för personalen kommer att variera. Försvarmakten kommer att göra löpande hot- och riskbedömningar och vidta eventuella åtgärder utifrån denna bedömning.

Det innebär bland annat att insatsen anpassar verksamheten till tillgången på helikoptrar, då det alltså finns brister i förmågan och tillgången till helikoptrar med ombordbaserad sjukvårdspersonal. Sverige har arbetat aktivt med frågan med FN vid återkommande tillfällen och situationen har förbättrats. Med anledning av att brister kvarstår anpassas verksamheten på ett sätt så att nationella krav på tillgång till medicinsk behandling kan garanteras. Bristen på helikoptrar påverkar inte sjukvårdsförmågan utan endast operationsradien för det svenska förbandet.

Från och med 1 december 2019 kommer avvecklingen av det nuvarande underrättelsebidraget och den svenska förläggningen i Timbuktu, Camp Nobel, att påbörjas. Under avvecklingen kommer styrkebidraget att utgöras av en avvecklingsstyrka innehållande bland annat förmågor för skydd och bevakning för att bidra med försvar av FN:s stora förläggning i Timbuktu. Bidraget kommer att stå till sektorchefens förfogande och lösa uppgifter inom ramen för befintliga förmågor och resurser. Parallellt ska fortsatta förberedelser genomföras för ett eventuellt nytt truppbidrag med

9 Regeringens överväganden

Regeringens förslag: Riksdagen medger att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 470 personer till förfogande för deltagande i FN:s stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) till den 30 juni 2020, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut av FN:s säkerhetsråd.

Regeringens bedömning: Det svenska underrättelsebidraget kommer under normala omständigheter att uppgå till ungefär 320 personer på plats fram till den 30 november 2019. Därefter kommer personalstyrkan att succesivt reduceras i takt med avvecklingen av Camp Nobel.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Sedan början av 2012 och fram till det internationella samfundets ingripande i januari 2013 gjorde sig väpnade terrorist- och extremistgrupper samt kriminella grupper skyldiga till omfattande övergrepp och orsakade stort mänskligt lidande i Mali, särskilt i landets norra delar. Under 2013 förbättrades säkerheten i Mali och en konstitutionell och demokratisk ordning återupprättades. År 2014 försämrades emellertid säkerhetssituationen igen, med väpnade attacker mot civilbefolkning, maliska säkerhetsstyrkor och Minusma. Ett fredsavtal slöts i Bamako i juni 2015 efter flera månaders förhandlingar i Alger. Genomförandet av fredsavtalet har gått långsamt och huvuddelen av avtalet har inte genomförts. Den av avtalet föreskrivna DDR-processen har gått framåt under 2018, medan genomförandet av de politiska och institutionella reformerna, inklusive decentraliseringen, i allt väsentligt återstår. Det internationella samfundet har vid upprepade tillfällen påpekat vikten av att fredsavtalets genomförande sker skyndsamt.

Samtidigt fortsätter läget i Mali, framförallt i de centrala delarna, att förvärras och säkerhetsutmaningarna relaterar bland annat till terrorism, transnationell organiserad brottslighet och trafficking. Sedan tidigare råder en svår humanitär situation, som allvarligt försämrats på grund av säkerhetssituationen. Därtill har konflikten i Mali haft ett negativt inflytande på individers möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna och på säkerheten och utvecklingen i regionen som helhet. Mali har ett långsiktigt behov av omfattande stöd för att skapa en säkerhetsnivå som möjliggör den utveckling som den nuvarande regeringen nu planerar för och som befolkningen är i stort behov av, inte minst i landets centrala och norra delar.

Som ett led i uppfyllandet av sitt mandat att skydda civila, har Minusma i ökad utsträckning tvingats använda sig av en mer offensiv taktik. Som en konsekvens av detta har insatsens opartiskhet i konflikten emellanåt ifrågasatts av vissa av de väpnade grupperingarna.

Regeringen välkomnar FN:s säkerhetsrådsresolutioner 2100, 2164, 2227, 2295, 2364 och 2423 samt det mångsidiga mandat som därigenom getts till Minusma. Regeringen välkomnar även att FN:s

generalsekreterares särskilda representant getts ett tydligt mandat att stödja parterna att uppfylla fredsavtalet samt bidra till nationell dialog och försoning i Mali. Regeringen välkomnar vidare det arbete som är pågående vid FN-sekretariatet för att effektivisera FN:s fredsfrämjande arbete och skyddet av den fredsbevarande personalen med grund i den så kallade Cruz-rapporten.

Säkerhetsrådets beslut genom resolution 2423, och inbjudan av Malis regering till FN, ger en tydlig folkrättslig grund för ett svenskt bidrag till Minusma.

Ett fortsatt svenskt styrkebidrag till Minusma ligger i linje med Sveriges engagemang för fred och utveckling i Afrika och är en del av en samlad svensk ansats i Mali. Sverige är engagerat i Mali med ett omfattande humanitärt stöd, bilateralt utvecklingssamarbete och sekundering av poliser till Minusma. Sverige bidrar med civila experter till EU:s civila rådgivningsinsats riktad till säkerhetssektorn, EUCAP Sahel Mali, och med personal till EU:s militära utbildnings- och rådgivningsinsats till stöd för Malis försvarsmakt, EUTM Mali.

Det finns också ett svenskt intresse av att bidra till de internationella ansträngningarna att minska förekomsten av terrorism och grov organiserad brottslighet, däribland människosmuggling. Det kan också noteras att problem i Mali som relaterar till bland annat irreguljär migration samt till organiserad brottslighet har konsekvenser inte bara för länderna i regionen utan även för Europa.

FN:s säkerhetsrådsresolutioner 2100, 2164, 2227, 2295, 2364 och 2423 har gett ett kraftfullt mandat som bland annat ger Minusma goda förutsättningar att öka säkerheten såväl för nödlidande människor som för humanitära biståndsorganisationer som är verksamma i Mali och regionen. För att Minusma ska kunna genomföra sitt mandat krävs att FN:s medlemsstater ställer resurser i form av välutbildade styrkebidrag till förfogande. Detta är särskilt angeläget eftersom insatsen verkar i en komplex miljö och behöver hantera en militär problematik som är ny för FN, bland annat asymmetriska hot. Det svenska bidraget är därtill av en karaktär som bidrar till att utveckla den konceptuella förmågan i FN-insatser att inhämta och bearbeta underrättelser, inte minst när det gäller skydd av civila och skydd av insatspersonal.

Det svenska styrkebidraget bestående av en underrättelseenhet, en varningsradar, tillsammans med en nationell stödenhet, är en del av Minusmas underrättelseenhet samt en del av insatsens samlade logistikförmåga. Förstärkningen med varningsradar inleddes under augusti 2017 och förlängs med anledning av det försämrade säkerhetsläget så länge Försvarmakten anser förmågan relevant i insatsområdet kopplat till myndighetens hot- och riskbedömning. Bidraget omfattar även stabsofficerare vid relevanta staber. Det totala svenska underrättelsebidraget till insatsen kommer att uppgå till ungefär 320 personer på plats fram till den 30 november 2019. Därefter kommer personalstyrkan att successivt reduceras i takt med avvecklingen av Camp Nobel. Regeringen angav i proposition 2017/18:180 att ett eventuellt fortsatt styrkebidrag till Minusma skulle kräva en ominriktning av det svenska förbandsbidraget. Avvecklingen av Camp Nobel är en del av denna process.

Av 15 kap. 16 § regeringsformen följer att riksdagens medgivande krävs för att en svensk väpnad styrka ska kunna sändas till ett annat land om det inte finns en skyldighet att fullgöra en internationell förpliktelse som riksdagen har godkänt eller ett medgivande i lag. Eftersom det i detta fall inte är fråga om en internationell förpliktelse som har godkänts av riksdagen och ett bemyndigande i lag saknas, krävs riksdagens medgivande för att en svensk väpnad styrka ska kunna delta i Minusma. Det aktuella svenska styrkebidragets förmåga och uppgifter är sådana att det är att betrakta som en väpnad styrka i regeringsformens mening.

Under försämrade säkerhetsförhållanden är det viktigt att regeringen har möjlighet att tillfälligt förstärka de väpnade militära insatser som Sverige genomför. Förstärkningen kan omfatta exempelvis tillförsel av materiel, undsättning och evakuering. En räddnings-, evakuerings- och förstärkningsinsats är till sin natur tillfällig och tidskritisk. En insats av detta slag måste även vara anpassad till den specifika situationen. Detta gör att det i förväg är svårt att uppskatta omfattningen av och kostnaderna för en sådan insats.

Mot denna bakgrund, och även om normalnivån på det svenska bidraget fram till den 30 november 2019 kommer att vara 320–380 personer på plats, söker regeringen riksdagens medgivande att ställa en svensk väpnad styrka om högst 470 personer till förfogande för Minusma till den 30 juni 2020. Medgivandet bör enligt regeringens mening gälla under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat från FN:s säkerhetsråd.

Försvarsmakten kommer att göra löpande hot- och riskbedömningar och vidta eventuella åtgärder utifrån denna bedömning.

10 Ekonomiska konsekvenser

Regeringen beräknar att kostnaden för det svenska bidraget under 2019 kommer att uppgå till högst 875 000 000 kronor. Regeringen beräknar att kostnaden för det svenska bidraget under 2020 kommer att uppgå till högst 800 000 000 kronor.

Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap uppförda anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* och är beräknade utifrån den justerade beräkningsmodellen för kostnadsfördelning mellan anslag 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* och anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*. Merkostnader för eventuella förstärknings- och evakueringsåtgärder samt återställandekostnader till följd av insatsen ryms inom den i budgetpropositionen för 2019 beräknade ramen för 2020 för anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt*.

AFISMA	African-led International Support Mission to Mali (Afrikanskledda internationella stödsatsen i Mali)
AQIM	Al-Qaeda in the Islamic Maghreb (al-Qaida i islamiska Maghreb)
ASIFU	All Sources Information Fusion Unit
AU	African Union (Afrikanska unionen)
CERF	Central Emergency Response Fund (FN:s katastroffond)
CMA	Coordination des mouvements de l'Azawad
DDR	Disarmament, demobilisation and reintegration (avväpning, demobilisering och återintegrering)
ECOWAS	Economic Community of West African States (Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap)
EDF	European Development Fund (Europeiska utvecklingsfonden)
EU	Europeiska unionen
EUCAP Sahel Mali	European Union Capacity-building Mission Sahel Mali (Europeiska unionens rådgivnings- och utbildningsinsats till stöd för Malis civila säkerhetsstyrkor)
EUSR	EU Special Representative (särskild representant för EU)
EUTM Mali	European Union Training Mission Mali (Europeiska unionens militära uppdrag i syfte att bidra till utbildning av den maliska försvarsmakten)
FN	Förenta nationerna
ICC	International Criminal Court (Internationella brottmålsdomstolen)
ICRC	Internationella rödakorskommittén
IRC	International Rescue Committee

Prop. 2018/19:69	JNIM	Jama'a Nusrat ul-Islam wa al-Muslimin'
	Minusma	United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (FN:s stabiliseringsinsats i Mali)
	MNLA	Mouvement National pour la Libération de l'Azawad (Nationella rörelsen för Azawads befrielse)
	NRC	Norwegian Refugee Committee
	UNISS	United Nations Integrated Strategy for the Sahel
	WFP	World Food Programme (FN:s livsmedelsprogram)

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 mars 2019

Närvarande: statsrådet Wallström, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Nilsson, Ernkran, Lindhagen, Lind

Föredragande: statsrådet Linde

Regeringen beslutar proposition 2018/19:69 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali